

12.06.2018

Regulamentul cu privire la auditul extern al băncilor

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI
HOTĂRÂRE**

**cu privire la aprobarea Regulamentului
cu privire la auditul extern al băncilor**

nr. 118 din 24.05.2018

(în vigoare 30.07.2018)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 183-194 art. 908 din 08.06.2018

* * *

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
nr.1328 din 31.05.2018

În temeiul art.5 alin.(1) lit.d), art.11 alin.(1), art.27 alin.(1) lit.c), art.44 lit.a) din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările și completările ulterioare, precum și al art.85 alin.(2), art.87-90 din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, cu modificările și completările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la auditul extern al băncilor, conform anexei.
2. Se abrogă Regulamentul cu privire la modul de întocmire și prezentare a rezultatelor auditului, aprobat de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei, proces-verbal nr.24 din 08 august 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.64-65, art.104), cu modificările și completările ulterioare.
3. Cererea și documentele privind obținerea aprobării societății de audit de către Banca Națională a Moldovei nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se examinează și se soluționează în conformitate cu prevederile regulamentului menționat la pct.1, cu condiția completării acestora în termen de 20 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare. Cererea și documentele se examinează în termen de 30 de zile lucrătoare de la data completării de către bancă a setului de documente. În cazul în care cererea și documentele nu sunt completate în termenul indicat acestea se restituie băncii.
4. Primul audit extern în scopul verificării și evaluării adecvării și implementării politicilor și procedurilor interne ale băncii în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, prevăzut la punctul 21 din regulamentul menționat la pct.1, se va iniția la 1 septembrie 2018, pentru perioada 1 septembrie 2017 – 1 septembrie 2018, cu prezentarea raportului auditorului în cel mult 3 luni de la data încheierii perioadei de raportare auditate.

Anexă

Aprobat
prin Hotărârea Comitetului executiv
al Băncii Naționale a Moldovei
nr.118 din 24 mai 2018

**REGULAMENT
cu privire la auditul extern al băncilor**

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**

1. Prezentul regulament stabilește cadrul normativ aferent efectuării auditului extern al situațiilor financiare ale băncii și a auditului extern în alte scopuri, cerințe față de societatea de audit, modul de aprobare și de retragere a aprobării societății de audit, modul de comunicare și documentare între societatea de audit, Banca Națională a Moldovei și bancă.
2. Noțiunile utilizate în prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.
În sensul prezentului regulament, noțiunea “bancă” include banca persoană juridică din Republica Moldova și sucursala băncii din alt stat licențiată de către Banca Națională a Moldovei.
3. Societatea de audit care va efectua auditul extern al băncii urmează a fi aprobată de Banca Națională a Moldovei până la încheierea cu banca a contractului de audit.
4. Societatea de audit efectuează auditul extern al situațiilor financiare ale băncii conform legislației din domeniul auditului și prevederilor cadrului legal aferent activității băncilor.

**Capitolul II
CERINȚE FAȚĂ DE SOCIETATEA DE AUDIT**

5. Banca Națională a Moldovei aprobă societatea de audit pentru efectuarea auditului extern al băncii, care cumulativ întrunește următoarele criterii:
 - 1) Nu i-a fost retrasă aprobarea Băncii Naționale a Moldovei în contextul respectării prevederilor cadrului legal aferent activității băncilor și/sau domeniul auditului extern al băncii din ultimii 3 ani;
 - 2) Dispune de minimum 3 ani de experiență în domeniul auditului situațiilor financiare ale entităților de interes public;
 - 3) Echipa societății de audit desemnată pentru misiunea de audit respectivă întrunește următoarele condiții:
 - a) cel puțin 1/3 din echipa societății de audit dispune de experiență în domeniul auditului situațiilor financiare conform standardelor internaționale de raportare financiară (în continuare – IFRS);
 - b) cel puțin un auditor dispune de certificat de calificare a auditorului instituțiilor financiare, eliberat de Banca Națională a Moldovei;
 - c) cel puțin un auditor dispune de certificat de calificare a contabilului, eliberat de către o societate internațională independentă;

d) cel puțin un auditor din echipa societății de audit dispune de certificat de audit în sisteme informaționale CISA, eliberat de către o societate internațională independentă ce se ocupă cu dezvoltarea, adoptarea și utilizarea cunoștințelor și practicilor acceptate la nivel mondial pentru sistemele informatice de vârf în industrie ISACA (în continuare – certificat CISA);

e) cel puțin un membru al echipei societății de audit are o experiență de cel puțin 3 ani în domeniul auditului situațiilor financiare ale entităților de interes public, dintre care un an în domeniul auditului situațiilor financiare ale băncilor.

6. O societate de audit poate presta servicii de audit extern, indiferent de scopul auditului propus, în aceeași perioadă de gestiune, concomitent la câteva bănci din Republica Moldova, cu condiția că la data aprobării acesteia, de către Banca Națională a Moldovei, activele cumulative ale băncilor respective să nu depășească 50 la sută din totalul activelor din sistemul bancar.

7. Contractul de audit extern se încheie în formă scrisă și conține cel puțin următoarele:

1) Obiectivul și sfera de aplicare a auditului extern;

2) Obligația societății de audit de a elabora raportul auditorului conform Standardelor Internaționale de Audit (în continuare - ISA), precum și scrisoarea adresată conducerii, pe care societatea de audit este responsabilă să le prezinte consiliului băncii și Băncii Naționale a Moldovei;

3) Perioada de gestiune, conform legislației contabilității, pentru care se efectuează auditul extern;

4) Obligația societății de audit de a comunica băncii despre modificarea informației aferentă criteriilor specificate la pct.5 în termen de 5 zile lucrătoare de la data modificării;

5) Obligația societății de audit de a transmite Băncii Naționale a Moldovei informația obținută în cadrul misiunii de audit în situațiile prevăzute la art.89 din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor și faptul că aceasta nu constituie o încălcare a obligației de respectare a confidențialității informației referitoare la activitatea băncii auditate, care revine societății de audit potrivit legislației sau clauzelor contractuale, și nu poate atrage răspunderea de orice natură a acesteia.

8. Pentru obținerea aprobării Băncii Naționale a Moldovei, banca depune o cerere cu anexarea următoarelor documente și informații:

1) În cazul auditului situațiilor financiare, extrasul din procesul-verbal al ședinței adunării generale a acționarilor băncii la care a fost luată decizia privind confirmarea societății de audit pentru desfășurarea auditului situațiilor financiare;

2) În cazul auditului extern în alte scopuri, extrasul din procesul-verbal a organului de conducere abilitat prin lege sau statut la care a fost luată decizia privind confirmarea societății de audit pentru desfășurarea auditului extern în alte scopuri;

3) O descriere cu privire la calendarul activităților planificate a societății de audit pentru perioada de gestiune planificată;

4) O declarație pe propria răspundere cu privire la lipsa criteriilor de afiliere a societății de audit cu banca, semnată de către persoana responsabilă/conducătorul societății de audit;

5) Proiectul agreat al contractului de audit extern, care va fi încheiat între bancă și societatea de audit, întocmit în limba română, care include și cerințele specificate la pct.7;

6) Informațiile privind experiența teoretică și practică a echipei societății de audit în domeniul auditului situațiilor financiare conform IFRS, sistemelor informaționale în sectorul financiar și auditului extern în alte scopuri, după caz, potrivit pct.5 și anexei la prezentul regulament, cu atașarea copiilor documentelor justificative, confirmate prin semnătura persoanei responsabile a băncii;

7) O declarație pe propria răspundere cu privire la independența auditorilor din echipa societății de audit, conform legislației din domeniul auditului, semnată de către persoana responsabilă/conducătorul societății de audit;

8) În cazul auditului extern în alte scopuri, suplimentar la documentele și informațiile specificate în prezentul punct, se anexează și proiectul scrisorii de misiune a societății de audit întocmite conform Standardelor Internaționale privind Serviciile Conexe.

9. Cererea, precum și documentele și informațiile anexate, specificate la pct.8, se întocmesc în limba română și se prezintă la Banca Națională a Moldovei în termen de 10 zile lucrătoare de la confirmarea societății de audit de către adunarea generală a acționarilor băncii sau, după caz, de către organul de conducere abilitat prin lege sau statut. Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii setului complet de documente și informații, aprobă sau refuză să aprobe societatea de audit nominalizată, informând în scris banca despre decizia sa.

10. În cazul în care documentele specificate la pct.8 sunt incomplete, Banca Națională a Moldovei informează în scris banca despre acest fapt în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii. Banca, în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării scrisorii Băncii Naționale a Moldovei, completează și prezintă la Banca Națională a Moldovei documentele și/sau informațiile care lipsesc. Termenul de 30 de zile lucrătoare specificat la pct.9 începe să curgă la prezentarea de către bancă a setului complet de documente și informații.

11. În cazul în care banca nu a completat în termenele prevăzute la pct.10 setul de documente, Banca Națională a Moldovei îl restituie fără a-l examina.

12. În cazul în care setul de documente este complet, dar informațiile conform acestuia sunt insuficiente pentru constatarea corespunderii societății de audit și luarea deciziei privind aprobarea societății de audit, termenul stabilit la pct.9 poate fi prelungit pentru o perioadă de 15 zile lucrătoare, cu informarea în scris a băncii. În cadrul efectuării unor investigații suplimentare, Banca Națională a Moldovei își rezervă dreptul de a solicita documente și informații suplimentare, de a efectua examinări suplimentare, inclusiv de a consulta autoritățile publice și alte persoane juridice privind activitatea societății de audit și / sau a membrilor echipei societății de audit.

13. În decizia Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul de a aproba societatea de audit se indică temeiurile în baza cărora se refuză cererea de aprobare a societății de audit depusă de către bancă. Drept temeiuri de refuz sunt considerate următoarele:

- 1) Prezentarea la Banca Națională a Moldovei a informației eronate pentru luarea deciziei privind aprobarea societății de audit și/sau;
- 2) Necorespunderea societății de audit a cel puțin unuia din criteriile specificate la pct.5 și 6 și/sau;
- 3) Necorespunderea cerințelor din contractul de audit extern specificate la pct.7;
- 4) Nerespectarea prevederilor cadrului legal aplicabil auditului extern al băncii din ultimii 3 ani.

14. Banca, în perioada desfășurării auditului extern, este obligată să notifice în scris Banca Națională a Moldovei în termen de 3 zile lucrătoare, ori de câte ori este necesar, despre modificările parvenite în informațiile prezentate în cadrul procesului de aprobare, inclusiv modificările care au ca rezultat neîncadrarea societății și/sau echipei de audit în criteriile stabilite la pct.5.

15. În cazul în care, societatea de audit nu-și îndeplinește în mod corespunzător atribuțiile prevăzute în Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, inclusiv nu mai întrunește condițiile specificate la pct.5 și/sau nu mai respectă cerințele de conduită etică și profesională, Banca Națională a Moldovei retrage aprobarea sau poate acorda o perioadă pentru înlăturarea neconformărilor și deficiențelor constatate.

În cazul în care, societatea de audit nu înlătură neconformările și deficiențele constatate în perioada stabilită de către Banca Națională a Moldovei, aceasta retrage aprobarea acordată societății de audit.

În cazul retragerii aprobării societății de audit sau acordarea unei perioade pentru înlăturarea neconformărilor și deficiențelor constatate, Banca Națională a Moldovei comunică băncii în termen de 2 zile lucrătoare despre decizia luată în acest sens și despre motivul aplicării măsurilor respective.

16. După informarea băncii despre refuzul de a aproba societatea de audit sau retragerea aprobării acordate societății de audit specificate la pct.13 sau 14, după caz, aceasta convoacă neîntârziat adunarea generală a acționarilor sau, după caz, organul de conducere abilitat prin lege sau statut pentru confirmarea unei alte societăți de audit în condițiile prezentului regulament.

17. Auditul extern al activităților și/sau operațiunilor externalizate de către bancă se efectuează conform cerințelor specificate la capitolul VI din Regulamentul privind externalizarea activităților și operațiunilor băncii, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.241 din 3 noiembrie 2011.

Capitolul III

AUDITUL EXTERN AL SITUAȚIILOR FINANCIARE

18. Banca este auditată anual de către o societate de audit aprobată de Banca Națională a Moldovei pentru efectuarea auditului extern al situațiilor financiare individuale și consolidate, după caz, întocmite conform IFRS.

19. Ca urmare a auditului extern al situațiilor financiare, echipa societății de audit emite raportul auditorului, precum și scrisoarea adresată conducerii conform legislației din domeniul auditului, inclusiv ISA.

20. Scrisoarea adresată conducerii este destinată consiliului băncii și conține cel puțin următoarele informații:

- 1) Aspecte ce decurg din auditul extern al situațiilor financiare care sunt relevante pentru conducerea băncii în supravegherea procesului de raportare financiară;
- 2) Denaturări semnificative ale informațiilor, conform ISA sau inconsecvențe ce se conțin în situațiile financiare auditate care au fost corectate;
- 3) Deficiențe în controlul intern pe care societatea de audit le-a identificat, ținând cont de dispozițiile expuse în ISA 265 “Informarea persoanelor responsabile cu governanța și a conducerii despre deficiențele în controlul intern”, inclusiv cele constatate în metodele și procedeele utilizate de auditul intern al băncii;
- 4) Constatări ale societății de audit, inclusiv viziunea asupra aspectelor calitative ale practicilor de contabilitate, cel puțin, la subiectele prevăzute în anexa nr.2 din ISA 260 “Comunicarea cu persoanele responsabile cu governanța”;
- 5) Viziuni ale societății de audit asupra aspectelor ce țin de estimările contabile pentru elementele pentru care estimările sunt esențiale, aspecte expuse în ISA 540 “Auditarea estimărilor contabile, inclusiv a estimărilor contabile la valoarea justă și a prezentărilor aferente”;
- 6) Orice altă informație considerată de către societatea de audit semnificativă și care este necesară de a fi prezentată consiliului băncii.

Capitolul IV

AUDITUL EXTERN ÎN ALTE SCOPURI

21. Potrivit art.87 din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor, Banca Națională a Moldovei solicită băncilor, după caz, efectuarea de activități de audit extern în alte scopuri decât auditul extern al situațiilor financiare.

Auditul extern în alte scopuri prevăzut la pct.22 subpct.3) se va efectua anual, începând cu 1 septembrie pentru situația ultimilor 12 luni, de către o societate de audit aprobată de Banca Națională a Moldovei în condițiile expuse în prezentul regulament, cu prezentarea raportului auditorului în cel mult 3 luni de la data încheierii perioadei de raportare auditate.

22. În sensul prezentului regulament, “auditul extern în alte scopuri” reprezintă o sarcină specifică de verificare și evaluare, solicitată de către Banca Națională a Moldovei, cu privire la

unul sau mai multe din următoarele aspecte, fără a se limita la acestea:

- 1) Adecvării cadrului de administrare a activității băncii conform actelor normative aplicabile ale Băncii Naționale a Moldovei;
- 2) Veridicității și plenitudinii rapoartelor prudențiale și FINREP prezentate la Banca Națională a Moldovei;
- 3) Adecvării și implementării politicilor și procedurilor interne ale băncii în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- 4) Evaluării cadrului intern de administrare a riscurilor aferente tehnologiilor informației și comunicațiilor.

23. Auditul extern în alte scopuri poate fi desfășurat concomitent cu auditul extern al situațiilor financiare sau separat de acesta, precum și de aceeași societate de audit sau de o altă societate de audit aprobată de Banca Națională a Moldovei în condițiile prevăzute în prezentul regulament, care se aplică în modul corespunzător.

24. Auditul extern în alte scopuri nu face parte din auditul extern al situațiilor financiare, dar este un control specific pe anumite arii solicitate de a fi verificate și se va face în baza unui contract de audit extern separat încheiat între bancă și societatea de audit.

25. Banca Națională a Moldovei poate solicita inițierea unui audit extern în alte scopuri pentru fiecare bancă individual cu indicarea ariei de verificare și evaluare.

Banca Națională a Moldovei poate înainta cerințe privind modul, forma, perioada, condițiile de desfășurare a verificării și evaluării, inclusiv cerințele față de echipa de audit, și data limită de prezentare a raportului auditorului extern în alte scopuri.

Capitolul V

OBLIGAȚIILE SOCIETĂȚII DE AUDIT APROBATE DE BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

26. Societatea de audit prezintă, în original, Băncii Naționale a Moldovei și consiliului băncii, în termen de 4 luni de la data încheierii perioadei de raportare auditată, conform legislației contabilității, raportul auditorului situațiilor financiare, precum și scrisoarea adresată conducerii, cu anexarea situațiilor financiare, care sunt semnate în numele societății de audit de către conducătorul societății de audit și șeful echipei societății de audit.

27. În cazul auditului extern în alte scopuri solicitat de către Banca Națională a Moldovei potrivit pct.21, societatea de audit prezintă Băncii Naționale a Moldovei și, după caz, consiliului băncii raportul asupra constatărilor efective aferente procedurilor convenite în condițiile prevăzute la pct.25, care este semnat de către conducătorul societății de audit și șeful echipei societății de audit.

28. Banca păstrează în original documentele specificate la pct.26 și, după caz, pct.27 la sediul acesteia.

29. În perioada desfășurării auditului extern al situațiilor financiare și/sau auditului extern în alte scopuri, Banca Națională a Moldovei, după caz, comunică cu societatea de audit și/sau cu banca auditată, pentru a discuta anumite aspecte legate de activitatea băncii auditate.

30. Societatea de audit informează Banca Națională a Moldovei despre orice fapt sau decizie în legătură cu banca auditată potrivit art.89 alin.(1) din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor și furnizează la solicitarea acesteia orice detalii, clarificări, explicații legate de perioada de gestiune auditată a băncii, inclusiv după finalizarea activității de audit.